

TIETOKAPULA

Kiertokapula Oy:n asiakaslehti | 1 | 2011 Huhtikuu

Biojäte jalostuu etanoliksi
Karanojalla

Komposti kuhisee elämää

Vesistä huolehtiminen
Kiertokapulan arkipäivää

Ympäristöystävällistä ja vastuullista jätehuoltoa

Kiertokapula Oy:n strategiajakson 2006–2010 vision mukaan Kiertokapulan toiminnan nähtiin olevan innovatiivista, tehokasta, asiakaslähtöistä ja kestävää kehitystä tukevaa. Jätteiden hyötykäytölle asetettiin haasteellinen 80 % asteen tavoite.

Kun tarkastellaan toteutunutta strategiajaksoa voidaan olla melko tyytyväisiä tavoitteiden saavuttamiseen. Merkittävimmät strategiset toimenpiteet olivat jätteiden energiahyötykäytön aloittaminen, yhtiön toiminnan ja järjestelmien sopeuttaminen uuteen tilanteeseen ja biojätteen käsittelyn uudistaminen.

Hyötykäyttöaste saavutettu

Kiertokapula aloitti elokuussa 2007 ensimmäisenä Suomessa jätteiden energiahyötykäytön Euroopan Unionin jätteenpolttodirektiivin mukaisesti. Kiertokapulan alueen asumisessa syntyvän jätteen energiahyötykäyttö on nyt jatkunut kolme ja puoli vuotta ongelmitta hyvässä yhteistyössä Ekokem Oy Ab:n kanssa. Energiahyötykäyttöön liittyy olennaisena osana jätteiden lajittelun tehostuminen. Kiertokapulan Järvenpään, Hyvinkään ja Hämeenlinnan käsittelyalueille on rakennettu siirtokuorma- ja lajitteusasemat, joiden avulla Kiertokapula on pystynyt tehostamaan jätteiden moninaista hyötykäyttöä myös materiaalina. Energiahyötykäytön ja tehostuneen jätteiden lajittelun myötä Kiertokapula on saavuttanut tavoitteensa jätteiden hyötykäytön suhteen. Tällä hetkellä asumisessa syntyvien jätteiden hyötykäyttöaste on 82 %.

Biojätteistä liikenteen polttoainetta

Strategiaa laadittaessa oli tiedossa että yhtiön Hyvinkäällä toimiva biojätteiden kompostointilaitos on teknisesti tiensä päässä ja yhtiön tulee

löytää uusi käsittelymenetelmä biojätteen käsittelyyn. Vuonna 2009 Kiertokapula ja St1Biofuels Oy sopivat yhtiön erilliskerätyn biojätteen käsittelystä Hämeenlinnaan rakennetussa maailman ensimmäisessä biojätteestä nestemäistä polttoainetta, etanolia valmistavassa tehtaassa. Tehdas vihittiin toukokuussa 2010 ja tuotantoon tehdas siirtyi joulukuussa 2010.

Edelläkävijänä jatkossakin

Kiertokapulan strategiaan yhteistyö St1Biofuels Oy:n kanssa sopii mainiosti. Se on innovatiivista ja kestävää kehitystä tukevaa. Biojätte saadaan hyötykäyttöön, siitä valmistettavalla bioetanolilla korvataan fossiilisia polttoaineita eikä bioetanolia tuoteta elintarvikkeena käytettävästä raaka-aineesta. Energiahyötykäytön, jätteiden lajittelun ja biojätteen käsittelyn ansiosta Kiertokapulan alueella ei biojätettä päädy yhtään loppusijoitukseen maatumaan ja muodostamaan vaarallista kasvihuonekaasua, metaania. Tämäkin, jos mikä, on osoitus Kiertokapulan kestävästä kehityksestä tukevasta toiminnasta ja oman strategiansa määrätietoisesta toteuttamisesta.

Kiertokapula Oy:n strategiaa päivitetään parhaillaan. Vuonna 2006 päätetty linja varmasti jatkuu. Uudella strategiajaksolla vuosina 2011–2015 Kiertokapula haluaa olla edelleen mukana edelläkävijänä kestävä kehityksen mukaisessa jätteiden hyötykäytön edistämisessä. Kuntalaisille ja alueen yrityksille tarjotaan laa-

dukasta, ympäristöystävällistä ja kilpailukykyistä palvelua. Tämä edellyttää yhteistyökumppanuuksien kehittämistä, kaikkien tuotettavien palveluiden ja käsittelyalueiden kehittämistä. Kiertokapulan kaikkea toimintaa ohjaavat arvomme hyvä ympäristö, tyytyväinen asiakas, osaaminen ja hyvinvoiva henkilöstö. Tavoitteena on että Kiertokapula tunnetaan osaavana ja luotettavana toimijana, yhteistyökumppanina ja työnantajana.

Kari Mäkinen
toimitusjohtaja

TIETOKAPULA

Julkaisija:

Kiertokapula Oy
Vankankälvä 7, 13100 Hämeenlinna,
puh. (03) 622 980

Päätoimittaja:

Sari Pousi-Heinonen, viestintäpäällikkö
puh. (03) 6229 814

Toimitusneuvosto:

Taru Kankaantähti toimistovirkailija,
Suvi Koskinen käyttöinsinööri, Harri Laurila
työnjohtaja, Laura Tokeensuu laitosinsinööri,
Sirpa Ahola suunnitteluinsinööri, Liisa Sivusaari
asiakaspalvelupäällikkö, Tanja Tastula
ympäristöinsinööri, Virpi Vuolahti hallintoasistentti

Taitto:

Mainostoimisto Precis Oy
Kansikuvassa: Mierolan silta
Kannen kuva: Tuula Asikainen

Painopaikka:

Forssan Kirjapaino, jakelu 172 637 kpl

Yhdessä hyvän ympäristön parhaaksi

Tervetuloa Tietokapula-lehtemme pariin. Monet meistä varmasti jo näin kevään koittaessa odottavat kovasti päästä kunnostamaan puutarhaa tai parveketta pitkän talven jäljiltä. Suunnitelmia on ehkä tullut tehtyä jo talven aikana siitä minkälaisia kesäkukkia tänä vuonna laittaisi, miten saisi vihreät yrtit tuottamaan satoa vai perustaisikohan vihdoinkin sen kauan haaveillun kompostin?

Kiertokapulan toiminnan tärkeä tavoite on tehdä työtä hyvän ympäristön parhaaksi. Tässä lehdessämme tuomme esiin asioita, jotka kertovat muutamain esimerkein toimintamme kestävän kehityksen mukaisista toimenpiteistä. Osoitamme, miten Kiertokapulassa tehdään työtä hyvän ympäristön eteen yhteistyössä monien eri tahojen kanssa. Hyvillä mielin voimme myös todeta, että jatkuva ja suunnitelmallinen kehittämistyö edellisinä vuosina kantaa ja on rakentanut hyvän perustan vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Kiertokapulalla on yli vuosikymmenen kokemus ja osaaminen toimialueemme erilliskerätyn biojätteen kompostoinnista. Kompostoinnille on kuitenkin pitänyt löytää toinen vaihtoehto teknisistä ja taloudellisista syistä. Runsaat kaksi vuotta sitten päätettiin yhteistyöstä energiayhtiö St 1 Biofuels Oy:n kanssa. Sen yhteistyön tuloksena jalostetaan nyt Karonjan jätteidenkäsittelyalueella sijaitsevassa Bionolix-laitoksessa biojättees-tä liikennepolttonesteen raaka-ainetta. Kokemuksemme ja osaamisemme biojätteen käsittelyssä on siis saanut uutta käyttöä ja antanut meille mahdollisuuden innovatiiviseen yhteistyöhön huippuluokan energiayhtiön kanssa. Juuri yhteistyössä ja mahdollisuuksien ymmärtämisessä piileekin suuri arvo. Hyvän yhteistyön rakentumiseen tarvitaan aina myös osaamista ja mahdollisuuksien oivaltamista. Näistä asioista rakentuu koko toimintamme perusta.

Sari Pousi-Heinonen
viestintäpäällikkö

Sisältö

Biojäte jalostuu etanoliksi	4
Jätteestä puutarhan ravinteeksi	6
Apua kompostiongelmiin	7
Jätteiden lajitteluohjeet kotitalouksille	8
Vesistä huolehtiminen on Kiertokapulan arkipäivää	10
Kiertokapula mukaan Vanajavesi-yhteistyöhön	11
Lasi on ikuista – kun vain keksii sille käytön	12
Vuoden jätteenkuljettaja	14
Koululaiset kisaavat jätetietämyksestä	14
Jättekysely hämeenlinnalaisille	14
Usein kysyttyä	14
Ongelma- eli vaarallisten jätteiden ja metalliromun keräyskierrokset, kevät 2011	15
Ongelma- eli vaarallisten jätteiden keräysautojen aikataulut 1.1.2011 alkaen	15

Biojäte jalostuu etanoliksi

Uusi ohje: biojätteet muovipussiin

Karanojan jätteidenkäsittelyalueella toimiva uusi Bionolix-laitos tuottaa Kiertokapulan erilliskeräämistä biojätteistä liikenteen polttoaineena käytettävää bioetanolia. Energiayhtiö St1 on saanut tuotannon laitoksessa täyteen vauhtiin, mutta koekäyttövaiheessa todettiin biohajoavien jättepussien tuottavan ongelmia prosessissa. Biojätteiden lajittelussa tulisivat käyttämään tavallisia muovipusseja tai paperipusseja, jotka pystytään käsittelemään tukkimatta laitoksen laitteita ja hyödyntämään energiantuotannossa.

Teksti: **Erja Hazley**
Kuvat: St1 Biofuels Oy

Karanojan etanolilaitoksessa jalostetaan orgaanisen kierrätyksen teknologialla kotitalouksien, kauppojen ja teollisuuden erilliskerätyt biojätteet liikennepolttonesteen raaka-aineeksi. Vuositasolla laitoksessa valmistetaan noin miljoona litraa bioetanolia.

Tuotannon esikäsittelyprosessissa poistetaan biojättepussit, joihin jäte on säilötty. Koekäyttövaiheessa huomattiin, että biohajoavat jäte-

pussit muuttuvat esikäsittelyssä liimamaiseksi massaksi, jota laitteet eivät pysty repimään eivätkä käsittelemään. Sen sijaan tavalliset muovipussit pystytään repimään, keräämään prosessista pois ja hyödyntämään energiantuotannossa.

– Jokaisesta kodista löytyy varmasti valmiina kaupoista saatavia isompia ja pienempiä muovipusseja, joihin biojätteen voi lajitella. Kuivalle biojätteelle käy hyvin myös paperipussi. Kulut-

tajien ei siis kannata satsata kalliisiin biohajoaviin biojättepusseihin, joiden koostumus tuottaa hankaluuksia etanolintuotannon esikäsittelyssä, toteaa Erja Hazley St1:ltä.

Yhä enemmän kotimaista jäte-etanolia auton tankkiin

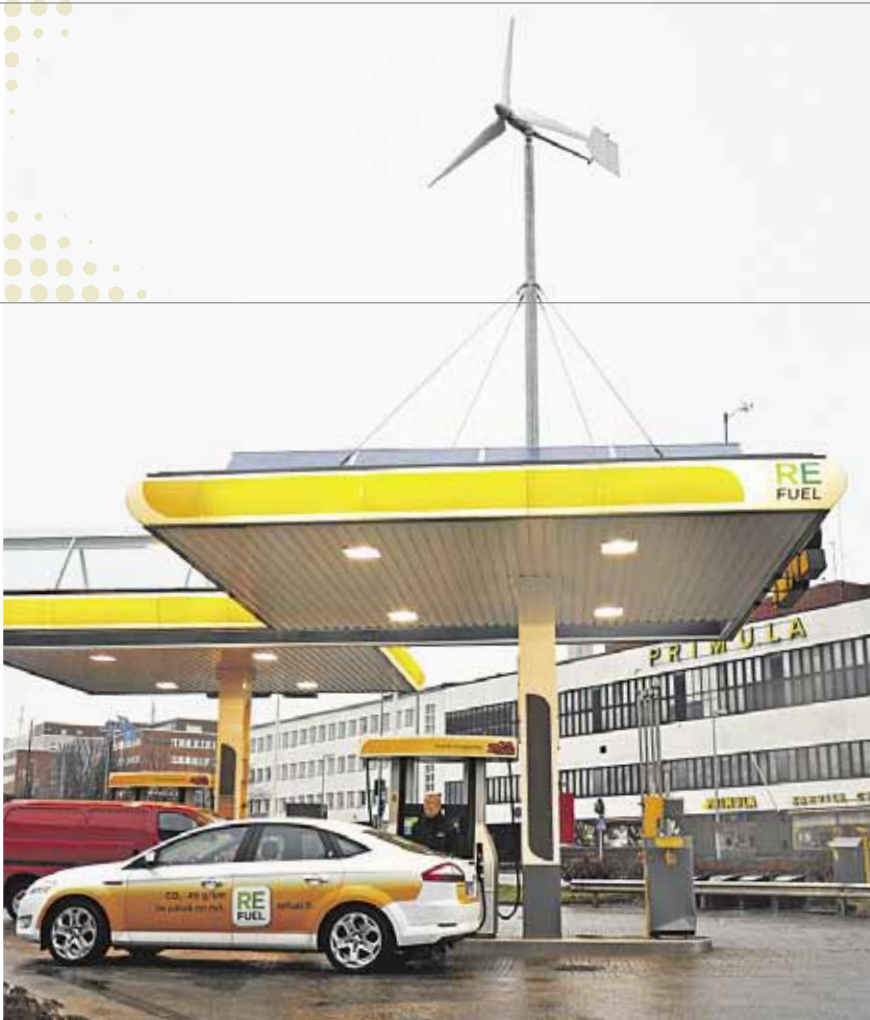
Karanojan jätteidenkäsittelyalueen toimintoihin integroitu laitos on osa St1:n bioetanoli-tehtaiden verkostoa. St1 jalostaa liikennepolttonesteen biokomponentin elinkaaripestöiltään puhtaimmalla tavalla maailmassa. Kotimaisista jäteraaka-aineista tehty liikennepolttoaine on lähes hiilineutraalia. Se vähentää kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrää ja korvaa fossiilista liikenteen polttoainetta.

Etanoli ottaakin yhä suurempaa jalansijaa fossiilisten polttonesteiden korvaajana. St1 valmistaa jäte-etanolistaan RE85-korkeaseosetanolia Suomessa yleistyvien flexifuel-autojen polttonesteeksi. Eri automerkit myyvät näitä perinteisen bensiinimallin korvaavia flexifuel-malleja, jotka käyvät joustavasti sekä bensalla että korkeaseosetanolilla.

St1 on aloittanut kahden vuoden koehankkeen jälkeen jättepohjaisen RE85-korkeaseosetanoliinsa jakelun laajentamisen pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

RE85 on saatu hiljakkoin myyntiin myös Tiiriön St1-asemalle Hämeenlinnaan, joten flexi-

fuel-autoilijat voivat nyt tankata alueen omista biojätteistä valmistettua polttonestettä ajoneuvoihinsa.

Ota talteen biojätteiden uudet lajitteluohjeet Tietokapulan keskiaukeamalta!

Bioetanolintuotannossa voidaan hyödyntää kotitalouksien biojätteistä ruoantähteet, kui-

vuneet ja pilaantuneet elintarvikkeet, hedelmien ja juuresten kuoret, lihan ja kalan perkuujätteet, kahvinporot, suodatin- ja teepussit sekä kananmunan kuoret.

Multa ja haravointijätteet, lemmikkien ulosteet ja häkkien siivousjätteet sen sijaan eivät sovelu etanolin raaka-aineiksi, joten ne on lajiteltava sekajätteisiin.

BIOJÄTE

bioetanolin raaka-aineeksi

PAKKAA MUOVISEEN TAI PAPERISEEN PUSSIIN

<p>KYLLÄ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ruoantähteet • kuivuneet ja pilaantuneet elintarvikkeet • hedelmien ja juuresten kuoret • lihan ja kalan perkuujätteet • kahvinporot, suodatin- ja teepussit • kananmunankuoret 	<p>EI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biohajoavia pusseja • multa ja haravointijätteitä • lemmikkien ulosteita tai siivousjätteitä
---	--

KIERTOKAPULA
www.kiertokapula.fi

Kiertokapula on yhdessä St1:n kanssa tehnyt täsmennetyistä lajitteluohjeista uudet tarrat, joita voi tilata Kiertokapulan neuvonnasta.

Jätteestä puutarhan ravinteeksi

Komposti kuhisee elämää

Kompostoiminen on ekoteko parhaimmillaan. Näin jätteestä syntyy omalla pihalla ravinteikasta katetta ja muhevaa multaa.

Teksti: Katja Holopainen

Eloperäinen on jännittävä sana. Se sisältää ajatuksen elävästä, elossa olevasta. Ja sellaista biojäte on. Ruuantähteet sisältävät aina ravinteita ja pieneliöitä, sillä erilaisia bakteereita ja homeita elää joka paikassa.

Näet tämän, kun jätät leipäpalasen pussiin pöydälle muutamiksi päiviksi. Pian siinä kasvaa näkyvää hometta, asiantuntija Liisa Sivusaari Kierokapulasta toteaa.

Kompostissa kuuluu olla elämää. Homeiden ja bakteerien lisäksi siellä viihtyvät sienet, siirat, tuhatjalkaiset ja lierotkin, kun komposti alkaa kypsyä altapäin. Kesällä kompostoriin voi ilmestyä myös pesää tekeviä muurahaisia.

Keväällä on helppo aloittaa

Kompostointi on helpointa aloittaa keväällä ja lopettaa talven pakkasiin.

Kompostiin menevät ruuantähteet, vihannes- ja hedelmien kuoret, teepussit ja kahvin-

porot. Pihalta kompostiin voi laittaa haravointijätteet, mädät omenat, jopa koiran kakatkin.

Biojätteen mukana olevat eliöt alkavat hajottaa jätettä ja tuottavat hajoamisessa tarvittavaa lämpöä. Pysyäkseen käynnissä pieneliöt tarvitsevat riittävästi ravintoa. Pelkät kahvinporot eivät riitä, ne kaipaavat typpipitoisia tuotteita, kuten vihreitä kasvinosia, ruohonleikkuujätettä, lantaa, lihaa tai kalaa. Tämän lisäksi pieneliöt tarvitsevat happea. Jäte pysyy ilmavana, kun siihen lisätään riittävästi seosainetta ja sekoitetaan huolella.

Hyvä seosaine imee kosteutta ja on riittävän karkeaa. Itse tehty ja kaupassa myytävä hake on karkeaa, mutta se ei välttämättä ime riittävästi kosteutta itseensä. Sivusaari neuvoa sekoittamaan hakkeeseen vähän turvetta.

Kenties paras sekoitus syntyy polttopuuta tekevän kotitarpeista. Seosaine, jossa on risunpätkiä, puun kappaleita, lehtiä ja moottorisahan purua, on sekä karkeaa, että hyvin koste-

utta imevää. Sivusaari neuvookin hyödyntämään haravointijätteen. Valmista seosainetta voi myös ostaa.

Kompostori käytön mukaan

Kotitalousjätettä kompostoivan kannattaa hankkia eristetty kompostori. Kesäkompostojalle riittää yksi, johon jo osittain hajonnut jäte voi jäädä seuraavaan kevääseen. Jos pihalla on tilaa, kompostille voi tehdä kehikon, jossa se saa muhia vielä seuraavaan kesään.

Talvikompostoija voi tarvita kaksi kompostoria. Toisessa kesän aikana kertynyt jäte hajoaa loppuun, kun toinen täyttyy talven aikana. Lisäksi seosaineelle tulee löytää kuiva ja lämmin varastointitila, sillä lämpö edesauttaa kompostin toimintaa pakkasella.

Katteeksi ja mullan muhevoittajaksi

Kompostin sisällön voi käyttää jo seuraavana keväänä kukkien tai marjapensaiden katteeksi,

Apua kompostointiongelmiin

jos sen käyttö on lopetettu siinä vaiheessa, kun se on vielä ollut sula.

Kompostijätteen voi käyttää katteeksi, vaikka se ei olisi vielä ihan kypsää, mutta maahan sitä ei pidä sekoittaa, jos lahoamisprosessi on vielä käynnissä.

Liisa Sivusaari kertoo, että vielä hajoava jäte synnyttää yhdisteitä, jotka haittaavat itämistä. Pinnalle levitettynä keskentekoinen komposti ei pääse haittaamaan juurten kasvua ja ravinteet imeytyvät alustansa tasaisesti. Madot viihtyvät, maa kuohkeutuu ja 5–10 sentin paksuisen katteen läpi rikkaruohotkaan eivät kasva yhtä villisti kuin kattamattoman alustan.

Kun komposti on multamaista, sitä voi käyttää vaikka sisäkukkien kasvualustana. Silloin suositellaan kompostimullan seulomista ja kuumentamista, jotta ylimääräiset pikkuötökät tuhoutuisivat.

Ekologinen ja taloudellinen valinta

Kompostointi on ekologinen valinta, vaikka samalla alueella toimisi biojätteen keräys. Monta kuljetusta jää pois, kun jäte hajoaa mullaksi ja se käytetään puutarhan ravinteeksi paikassa, jossa se on syntynyt.

Kompostointi on myös taloudellinen valinta. Sivusaari kertoo, että tavallisessa taloudessa 240 litran jäteastia tyhjenetään joka toinen viikko. Esimerkiksi Mäntsälässä tämä maksaa noin 170 euroa vuodessa. Tunnollinen lajittelija ja kompostoija voi vähentää jätteen määrän puoleen tai jopa neljännekseen. Puolittaminenkin tuo vuodessa noin 85 euron säästön.

Muurahaisista ja pikkukärpäisistä pääsee eroon sekoittamalla kompostin viileitä laitoja kuumempaan keskiosaan. Jos sekoittaminen ei auta, radikaalein toimi on kaataa kiehuvaa vettä kärpästen tai muurahaisten munien päälle.

Rotat voivat kaivaa reiän vaikka betoniin. Varmimpia kompostoreita rottien kanalta ovat sellaiset, joissa ei ole turhia saumoja tai vekkejä, mistä aukon jyrsiminen on helppo aloittaa. Rottia ei myöskään kiinnosta hyvin toimiva komposti, jossa jäte hajoaa nopeasti rotalle kelpaamattomaksi.

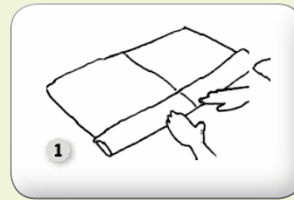
Talvella ulkona on välillä niin kylmä, että eristettykin komposti jäähtyy ja hajoaminen lakkaa. Jäätynneen kompostin sulattaminen onnistuu laittamalla kuumaa vettä esimerkiksi käytetyissä mehukanistereissa kompostiin. Kuumat mehukanisterit kannattaa vaihtaa parin päivän välein.

Keväällä jäätynyt komposti voi kuumeta nopeasti. Jos siellä ei ole riittävästi seosainetta, jäte voi maatumisen sijaan mädäntyä. Mätäneminen aiheuttaa pahaa hajua sekä metaania, joka on voimakas kasvihuonekaasu.

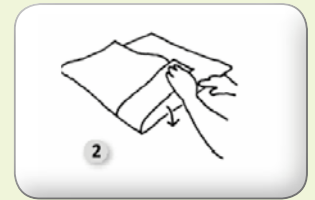
Jos kompostin lämpötila nousee liian korkeaksi, karkaa ilmaan myös typpeä, jota kasvit kaipaavat ravinteekseen.

Kompostiin kannattaa lisätä keväällä heti **seosainetta**, kun se alkaa vähän sulaa. Seosaine köyhdyttää hieman kompostia ja hillitsee ylikuumenemista.

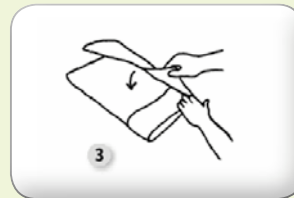
Biojätepussi sanomalehdestä

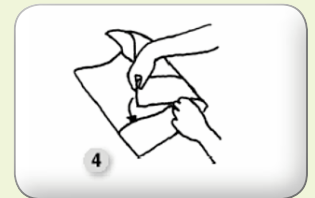
Laita kaksi sanomalehden aukeamaa päällekkäin. Taita leveysuunnassa n. 10 cm:n taite. Tästä tulee pussin yläreuna. Käännä aukeama sitten nurin päin alustaa vasten.

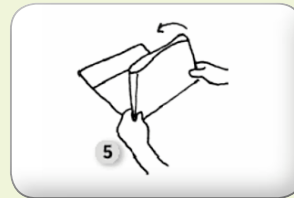
Taita noin kolmasosa eli 1/3 aukeaman leveydestä sanomalehden päälle.

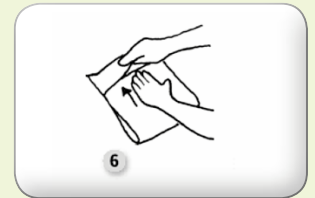
Taita sitten vastakkaiselta puolelta kolmasosa leveydestä, niin että taitteet menevät päällekkäin.

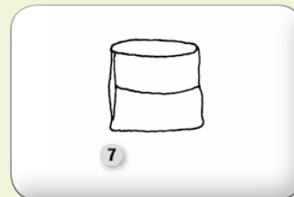
Sujauta äsken tekemäsi taite pussin yläreunan taitteen sisään.

Käännä pussin alareuna itseesi päin. Ota kiinni pussin alareunasta. Taita noin puolet pussin korkeudesta yläreunaa kohti.

Työnnä taittamasi reuna yläreunan taitteen alle.

Nosta pussi. Avaa suuaukko. Litistä alakulmat tylpiksi, jotta pussi jää pystyyn.

Jätteiden lajitteluohjeet kotitalouksille

Tee lajittelusta tapa

Jätteiden lajittelusta on tarjolla runsaasti tietoa. Pienellä vaivannäöllä lajittelukin tulee tutuksi ja lopulta siitä tulee itsestään selvä toimintatapa, joka säästää aikaa ja ennen kaikkea ympäristöä. Kiertokapulan neuvonta palvelee kaikissa jätteiden lajittelua koskevissa asioissa.

PAPERI

- sanoma- ja aikakauslehdet
- puhelinluettelot, mainoslehtiset
- pehmeäkantiset kirjat
- kirjekuoret
- kopiopaperit ja tulosteet

Ei

- narut, teipit, muovit
- kartonki, pahvi
- lautasliinat, käsipyyhepaperit
- kääre- tai lahjapaperit

KARTONKI

- kartonkipakkaukset (esim. keksipaketit)
- kopiopaperin kääreet
- askartelukartongit ja piirustukset
- aaltopahvi ja voimapaperi
- talous- ja wc-paperihylsy
- paperikassit ja -pussit
- kartonkitölkkit huuhdeltuna (myös folioidut)
- munakennot

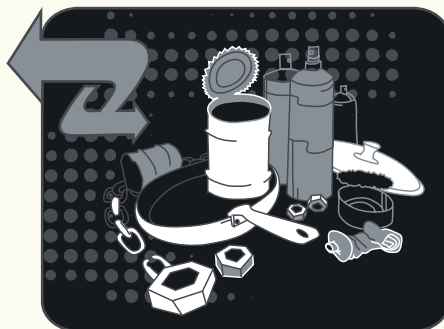

LASI

- lasipurkit
- lasipullot

Ei

- posliini ja keramiikka
- kristalli ja hehkulamput
- energiansäästölamput, led-lamput, loisteputket
- opaali- eli maitolasi (valkoinen lasi)
- ikkuna- ja peililasi, auton tuulilasi
- lasiastiat

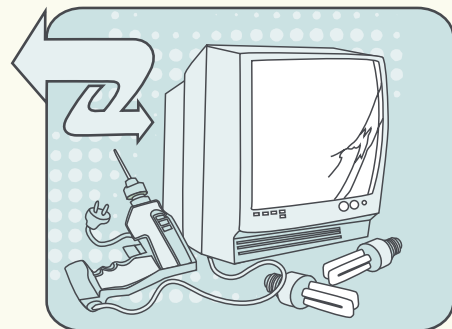

METALLI

- säilykepurkit- ja juomatölkit
- alumiinivuoat ja -foliot
- kattilat, pannut ja teflonastiat
- tyhjät maalipurkit ja aerosolipullot
- metallikorkit ja tuubit (korkilla suljettuna)

Ei

- isot metalliromut
- sähkö- ja elektroniikkalaitteet
- paristot, akut
- kahvi- ja perunalastupussit

SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKAJÄTE

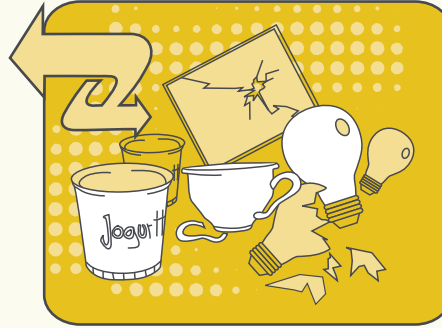
- pakastimet ja jääkaapit
- televisiot ja monitorit
- pienet SE-laitteet, kuten videot, keittimet jne.
- isot kodinkoneet, kuten liedet, pesukoneet jne.
- valaisimet, loisteputket
- energiansäästölamput, led-lamput
- tietokoneet ja oheislaitteet
- lämmittimet ja työkalut, kuten porat, trimmerit jne.

SEKAJÄTE

- kuivajäte
- biojäte

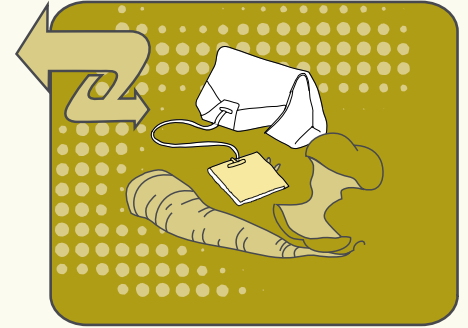
Ei
 - hyötyjätteet, joille on järjestetty keräyspisteet
 - sähkö- ja elektroniikkalaitteet
 - ongelmajätteet

KUIVAJÄTE

- muovit ja styroksi
- vaipat ja tekstiilit
- posliini ja keramiikka
- hehkulamput ja lasiastiat
- ikkuna- ja peililasi hyvin pakattuna
- C-, VHS-kasetit, CD:t, DVD:t
- talouspaperit ja lautasliinat

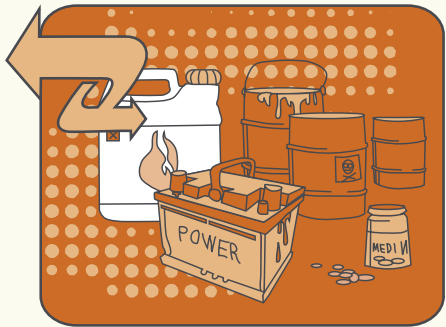
Ei
 - biojäte
 - hyötyjätteet, joille on järjestetty keräyspisteet
 - sähkö- ja elektroniikkalaitteet
 - ongelmajätteet

BIOJÄTE

- hedelmien ja juuresten kuoret
- kahvinporot, suodatinpaperit ja teepussit
- ruoantähteet
- kananmunankuoret
- kuivuneet ja pilaantuneet elintarvikkeet
- lihan ja kalan perkuujätteet

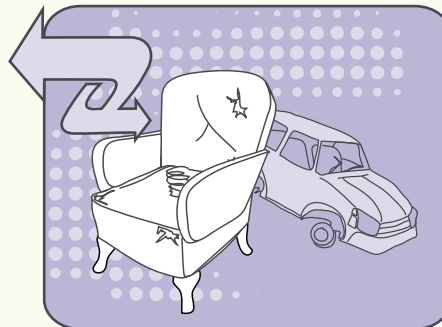
Ei
 - biohajoavat pussit
 - multa ja haravointijätteet
 - lemmikkien ulosteet ja häkkien siivousjätteet

ONGELMAJÄTE eli VAARALLINEN JÄTE

- jäteöljyt ja öljyiset jätteet
- akut, kytkin-, jarru- ja jäähdytinestteet
- maalit, liimat, lakat ja kovetteet
- liuottimet ja ohenteet
- hapot ja emäkset
- vahvat puhdistusaineet
- elohopeakuumemittarit

Vanhentuneet LÄÄKKEET apteekkiin alkuperäispakkauksissa.

ERIKSEEN KULJETETTAVA JÄTE

- huonekalut ja metalliromut
- maa-ainekset, hiekoitushiekka
- puutarhajätteet
- autot ja autonrenkaat
- remontti- ja rakennusjäte
- sähkö- ja elektroniikkalaitteet
- ongelmajätteet

PARISTOT ja pienakut niitä myyviin liikkeisiin.

Lisää lajitteluohjeita neuvonnastamme:
 puh. 075 753 0011

Jätteiden keräyspisteet löytyvät osoitteesta:
www.kierratys.info

www.kiertokapula.fi

Vesistä huolehtiminen on Kiertokapulän arkipäivää

Hyvin keskeisenä tekijänä kaatopaikan päästöjen hallinnassa on jätteidenkäsittelyalueilla syntyvien jätevesien aiheuttamien ympäristöhaittojen minimointi.

Teksti: Suvi Aalto, projekti-insinööri,
Kiertokapula Oy

Kaikilla Kiertokapulän jätteidenkäsittelyalueilla muodostuu jätevesiä yhteensä kymmeniä tuhansia kuutioita vuodessa. Suurin osa jätevesistä koostuu Kapulän ja Karanojan jätteidenkäsittelyalueilla sijaitsevien jätetäyttöjen läpi suotautuvista suotovesistä, joiden lisäksi muita jätteidenkäsittelyalueilla muodostuvia jätevesiä ovat myös mm. varastointi- ja kompostointikenttien valumavedet sekä muualla alueilla muodostuvat hulevedet.

Vedet kerätään alueilta talteen ojien, salaojien sekä viemäreiden avulla ja ne johdetaan yleisen viemäriverkoston kautta edelleen kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle. Hyvinkään Kapulän ja Hämeenlinnan Karanojan jätteidenkäsittelyalueilla jätevedet pumpataan yleiseen viemäriverkostoon tasausaltaan kautta. Tasausaltaan tarkoituksena on tasoittaa epätasaisesti muodostuvan käsiteltävän jäteveden määrää ja laatua. Allas toimii myös selkeyttimenä ja estää esimerkiksi suurempien partikkelien pääsyn jätevedenpuhdistamolle.

Jätteidenkäsittelyalueilla syntyvät jätevedet sisältävät tyypillisesti runsaasti orgaanista ainesta ja ravinteita, kuten typpeä sekä erilaisia haitta-aineita, joita liukenee veteen pääosin jätetäyttöön sijoitetuista jätteistä. Myös varastointi- ja kompostointikenttien valumavedet sisältävät erilaisia yhdisteitä. Jätevesien pääsy pinta- ja pohjavesiin voi aiheuttaa niiden pilaantumisen sekä hygieniahaittoja. Myös jätevedenpuhdistamolle voi seurata ongelmia, jos sinne pääsee liikaa tai liian väkeviä jätevesiä, sillä tällöin jäteveden puhdistusprosessi kärsii ja puhdistusteho laskee, kertoo projekti-insinööri Suvi Aalto.

Jätevesien aiheuttamien ympäristöhaittojen minimoimiseksi Kiertokapulän ympäristöohjelmassa on esitetty seuraavia tavoitteita:

- jätevesien ylivuotojen estäminen ulko-oihin
- sisäojien vesimäärän vähentäminen estämällä kaatopaikan ulkopuolisten vesien pääsy alueelle
- kaatopaikan sisäisen vesimäärän pitäminen optimaalisena (alhaisena, mutta riittävänä kaatopaikkakaasun muodostumiselle)
- jätevesien mahdollisen pääsyn havaitsemi-

nen pohjaveteen riittävän aikaisessa vaiheessa niin, että käsittelyalueen ulkopuolisen pohjaveden pilaantumiselta vältytään

- kompostoinnin vesien hallittu keräily ja käsittelyyn ohjaaminen

Kiertokapulän ympäristöohjelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi jätteidenkäsittelyalueilla syntyviä vesiä ja mahdollisia vesipäästöjä tarkkaillaan säännöllisesti. Myös Kiertokapulalle myönnetty ympäristöluvat

Kiertokapulän jätteidenkäsittelyalueilla tarkkaillaan mm.

- alueilla olevien ja sieltä pois johdettavien jätevesien määrää päivittäin
- alueilla olevien ja sieltä pois johdettavien jätevesien laatua neljästi vuodessa
- alueiden ulkopuolisten pintavesien laatua ja määrää neljästi vuodessa
- jätetäyttöjen sisäisen veden pinnankorkeutta ja laatua kahdesti vuodessa
- alueiden sisäisten ja ulkopuolisten pohjavesien pinnankorkeutta ja laatua kahdesti vuodessa
- sadantaa jätteidenkäsittelyalueiden omien sääasemien avulla päivittäin

Kiertokapula mukaan Vanajavesi-yhteistyöhön

velvoittavat jätteidenkäsittelyalueiden käyttö-tarkkailua ja Kiertokapulan on oltava selvillä jätteidenkäsittelyalueillaan muodostuvien jätevesien laadusta ja määrästä. Kiertokapulalla on tätä varten laadittuna ympäristöntarkkailuohjelma, jossa on määritelty mm. näytteenottotiheys, tarkkailtavat parametrit ja tutkimusmenetelmät sekä näytteenottoaikat. Vesien tarkkailu toteutetaan yhteistyössä Ramboll Analytics Oy:n kanssa, joka suorittaa näytteenoton, analysoinnin ja tulosten raportoinnin.

Jätteidenkäsittelyalueiden vesienhallinta on siis hyvin laaja kokonaisuus ja huomattava osa jätehuolto-yhtiön jokapäiväistä toimintaa. Myös kaikenlaisessa suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä vesien suojeleminen on aina otettava huomioon. Vesistä huolehtiminen vaatii tarkkuutta ja resursseja, jotka mahdollistetaan mm. asiakkailta perittävien jätemaksujen avulla. Kiertokapula tarkkailee jatkuvasti sen toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia ympäristölainsäädäntöä ja viranomaisten määräyksiä noudattaen. Kiertokapulalla vesihuollon parissa tehdään laadukasta työtä, toteaa Suvi Aalto.

Kiertokapula Oy:llä on ollut ISO 14 001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä käytössä vuodesta 1998. Siten huomioimme ympäristöasiat järjestelmällisesti kaikessa toiminnassamme.

Kiertokapulan sertifioidut ympäristönäytteenottajat vesinäytteen otossa jätetäytön suotovedestä Karanojalla

Yhteistyö Vanajaveden ja koko sen valuma-alueen hoitamiseksi ja vetovoimaisuuden vahvistamiseksi on lähtenyt hyvin käyntiin. Vanajavesikeskus, maakunnan suurhanke, on noussut siivilleen monen alueen toimijan työn ja panostuksen tuloksena. Nyt yhteistyössä on mukana myös Kiertokapula. Luvassa on monenlaisia konkreettisia toimia vesien ja rantojen hyväksi, taidettakaan unohtamatta.

Teksti: Sanni Manninen Johansen, Vanajavesikeskus-hankkeen pääsihteeri

Kuvat: Timo Martola, Juha Leskinen

Kiertokapula alkaa tehdä konkreettista yhteistyötä Vanajavesikeskuksen kanssa. Kun Vanajavesikeskus jatkossa toteuttaa järvien ja lahtien niittoja Vanajaveden alueella, Kiertokapula vie biohajoavat niittojätteet asianmukaiseen käsittelyyn. Näin saadaan niitossa syntyvät valtavat kasat järviruokoa ja -kaislaa pois rannoilta. Kun Vanajavesikeskus toteuttaa suunnitelmansa Vanajanselän saarten siivoustalkoot ja saa saariin jätetyt roskamäärät, kiukaat ja jääkaapit ym. kuljetettua mantereelle, Kiertokapula kuljettaa jätteet kunnolliseen käsittelyyn. Lisäksi Kiertokapula kerää talteen uuden vuoden tinoja ongelma- eli vaarallisten jätteiden keräyskierroksilla ja keräystempauksissa hankkeen alueella sekä jätteidenkäsittelyalueilla ja antaa ne Vanajavesikeskukselle. Opettaja Panu Villasen taiteellisissa käsissä tinat muuttuvat vesieliöiksi, jotka tulevat kertomaan vedenalaisesta elämästä Vanajavesikeskuksen kiertävässä näyttelyssä. Näin saadaan pois heitetystä tinasta taidetta!

Vanajavesikeskuksen vahva taustajoukko

Vanajaveden valuma-alue on laaja mutta niin on myös Vanajavesikeskuksen taustalla oleva taustajoukkokin. Hämeen liiton siipien suojissa toimivaa Vanajavesikeskusta rahoittavat Hämeenlinnan, Valkeakosken ja Riihimäen kaupungit sekä Hattulan, Janakkalan, Lopen, Hausjärven, Hämeenkosken ja Tammelan kunnat. Tiivistä asiantuntijayhteistyötä tekevät Hämeen ELY-keskus, Helsingin yliopiston Lammin biologinen asema, MTK Häme, HAMK ja Koulutuskeskus Tavastia. Tärkeitä kumppaneita ovat Hämeen Sanomat, Mainostoimisto Precis Oy, Radio Häme, Hämeenlinnan Kuvapalvelu Oy, Hydrauliiikka Oy, Suomen Hopealinja Oy ja Ke-

hittämiskeskus Oy Häme, jotka kukin ovat auttaneet Vanajavesikeskusta alkuun. Ja yhteistyö laajenee kaiken aikaa.

Lue lisää Vanajavesikeskuksesta:
www.vanajavesi.fi

Olen Onni-Monni! Voit kutsua minua myös iloiseksi eväkäksi, makean veden muikeaksi saalistajaksi tai Vanajavesikeskuksen maskotiksi!

Lasi on ikuista

– kun vain keksii sille käytön

Suomi tulee kierrätyslasin hyötykäytössä jälkijunassa muuhun EU-alueeseen verrattuna. Lasin keräys toimii meillä hyvin, mutta mitä tällä keräyksen tuloksella sitten tehtäisiin, se on ongelma. EU tulee vaatimaan asiassa kehitystä myös Suomelta lähivuosina.

”Lasi on materiaalina ikuista. Olisi järkevää, että kun sitä kerran tehdään, se säilyisi tarpeellisena mahdollisimman pitkään.”

Käytetty lasi on periaatteessa hyvää raaka-ainetta, sanoo projektipäällikkö Annikki Rosberg Hämeen ammattikorkeakoulusta. Ongelma on vain, että sitä pitäisi saada ilmaiseksi ja se on puolestaan mahdotonta, hän sanoo.

Ongelman taustalla on myös koulutuksellinen puoli. Lasiosaaminen on Suomessa pikemminkin vähentynyt kuin lisääntynyt viime vuosina. Teollinen perinteemme on lasin muotoilussa ja myös tasolasin valmistuksessa, mutta näistä molemmat alat ovat olleet muutoksen kourissa, eikä osaajia enää tarvita entiseen malliin.

Toisaalta kierrätyslasin hyödyntäminen edellyttää uutta teollista ajattelutapaa, jossa muotoilun sijaan pääpaino on usein lasikemiassa. Sen avulla voidaan lasista tuottaa komponentteja käytettäväksi osana muuta toimintaa kuten esimerkiksi ympäristörakentamista.

Muualla Euroopassa tällaisia keksintöjä on jo tehty ja niitä kartoitetaan HAMK:n hallinnoimassa vuoteen 2013 kestävässä Rifolasi-projektissa nyt aktiivisesti. Sen lisäksi aiotaan kuitenkin tuottaa myös omia innovaatioita, sillä raaka-aineesta ei Suomessa ole pulaa.

Riihimäellä on käynnissä HAMK:in oma rakennushanke, jossa aiotaan hyödyntää myös kierrätyslasia. Tähtäimessä on tuottaa kierrätyslasista tuotteita itse rakennuksen sisä- ja ulkopintojen lisäksi pihan kohennukseen.

Kierrätyslasista on mahdollista valmistaa mm. routaeristeitä, kaiteita ja erilaisia valoa läpäiseviä seiniä ja muita pintoja.

Annikki Rosbergin toive on, että kahden vuoden päästä olisi syntynyt ainakin pari tuotetta, jotka vievät lasin hyötykäyttöä eteenpäin. Lasi on haastava mahdollisuus, josta hyvillä ideoilla ja laajalla yhteistyöllä teollisuuden kanssa voidaan jalostaa uusia teollisia tuotteita.

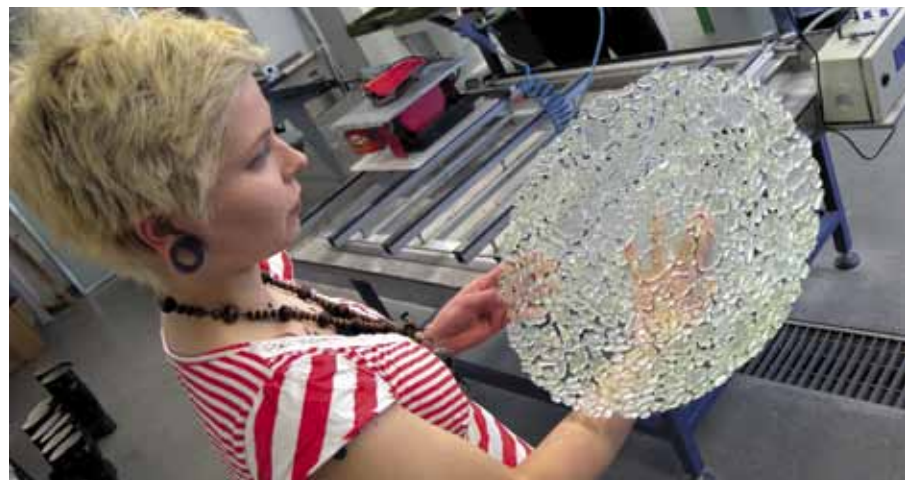
Kestävä muotoilu nostaa päätään

Taiteen tohtori Mirja Niemelä tutki viime syksynä ilmestyneessä väitöskirjassaan kestävä muotoilun käsitettä. Se liittyy olennaisesti ajatteluumme lasista raaka-aineena. Aalto-vaasi edustaa suomalaista kestävä muotoilua parhaimmillaan, mutta miksi se on syntynyt ja kestää.

Kestävän kehityksen kriteeristön tulisi ohjata muotoiluprosessia nykypäivänä, Niemelä näkee. Niinpä hän on tuottanut suunnittelijoiden käyttöön kriteeristön, joka auttaa arvioimaan tuotetta myös muista kuin vain ekologisesta tai taloudellisesta näkökulmasta. Uutta tässä kriteeristössä on kulttuurinen ulottuvuus, joka pyrkii siihen, että lasista tehtävät tuotteet olisivat mahdollisimman tarkoituksenmukaisia ja että tarve niiden käyttöön olisi mahdollisimman pitkäaikaista. Tämä on erityisen perusteltua erityisesti lasin kohdalla, sillä lasi on materiaalina ikuista. Koska sen valmistus sitoo paljon energiaa, olisi järkevää, että kun sitä kerran tehdään, se säilyisi tarpeellisena mahdollisimman pitkään.

Tätä uutta kriteeristöä käytetään nyt hyödyksi myös HAMK:in Rifolasi-projektissa. Sen uskotaan auttavan osaltaan hyvien ja kestävien ideoiden tuottamiseksi lasin hyödyntämisessä.

Lisätietoa: www.hamk.fi/rifolasi

Käytöstä poistettu lasi saa uuden elämän taiteellisissa käsissä. Projektiasistentti Marjo Kilgast esittelee Hämeen ammattikorkeakoulun Muotoilun koulutusohjelman lasi- ja keramiikkaopiskelijoiden taidonnäytettä.

Vuoden jätteenkuljettajalla kuljetusasiakirjat kunnossa

Kiertokapula valitsi vuoden 2010 jätteenkuljettajaksi Kuljetus J & P Koskisen kuljettajan Otto Karenin. Ainakin huolellisuus ja yhteistyökyky ovat ominaisuuksia, jotka yhdistyvät nyt valitussa henkilössä. Lisäksi kuljetusasiakirjojen ajantasaisuus ja asioista selvää ottaminen ovat asioita, joita jätteidenkäsittelyalueidemme asiakaspalveluhenkilöstö arvostaa nyt valitussa kuljettajassa.

Vuoden 2010 jätteenkuljettaja Otto Karen.

– Minua motivoi työssäni sen itsenäisyys ja monipuolisuus, toteaa autonkuljettaja Karen.

Vuoden jätteenkuljettaja valittiin nyt kahdeksannen kerran. Tällä valinnalla Kiertokapula Oy haluaa kannustaa jätteenkuljettajien ammattiryhmää heidän tärkeässä työssään. Samalla kuntalaisia muistutetaan jätteiden kierrätyksen ja oikeoppisen lajittelun merkityksestä terveellisen ja siistin ympäristön ylläpitämiseksi.

Koululaiset kisaavat jätetietämyksestä

Jäteselviytyjät 2011 -joukkue valitaan toukokuussa Lepaalla

Kiertokapulan toimialueen 4-luokkalaisille järjestetään kevään aikana jo kolmantena vuonna peräkkäin Jäteselviytyjät -kilpailu. Kilpailulla pyritään lisäämään koululaisten ympäristötietoisuutta sekä motivoimaan heitä oikeanlaiseen jätteiden lajitteluun.

Kilpailuun osallistuville kouluille lähetettiin materiaalipaketti, jonka avulla koululaiset valmistautuivat kisaan. Tietokilpailutyypisessä alkukilpailussa koululaiset pääsivät testaamaan tietonsa mm. jätteiden lajittelusta, kierrätyksestä ja kestävästä kulutuksesta. Alkukilpailussa parhaiten menestyneet joukkueet jatkoivat toiminnalliseen loppukilpailuun. Kiertokapulan

henkilöstö kävi pitämässä tietokilpailun kaikkiaan 48 koulussa yhteensä n. 1400 koululaiselle.

Lepaalla toukokuussa järjestettävään loppukilpailuun osallistuu 12 joukkuetta – paras joukkue kustakin Kiertokapulan toimialueen kunnasta. Oppilaat kisaavat Jäteselviytyjät 2011 -tittelistä toiminnallisissa tehtävissä, joissa taito ja nopeus ratkaisevat voittajan. Kaikki loppukilpailuun osallistuvat saavat osallistumispalkinnon. Lisäksi voittajajoukkue palkitaan Jopopolkupyörillä, ja toiseksi ja kolmanneksi tulleet joukkueet lahjakorteilla.

Jätekysely Hämeenlinnalaisille

Hämeenlinnan kaupunki toteuttaa yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa Hämeenlinnan kaupungin asukkailla ja lomaa-asukkailla suunnatun jätekyselyn. Kyselyn avulla selvitetään mielipiteitä alueellisten hyötyjättepisteiden toimivuudesta sekä jätehuoltopalveluiden kehittämismahdollisuuksista.

Vastaaminen vie aikaa vain muutaman minuutin. Yhteystiedot jätäneiden kesken arvotaan pieniä tuotepalkintoja.

Linkki kyselyyn löytyy Hämeenlinnan kaupungin kotisivuilta osoitteesta www.hameenlinna.fi. Kysely on avoinna 15.5.2011 asti. Lisätietoja kyselystä saa puh. (03) 621 3764.

Usein kysyttyä

Mihin energiansäästölamppuja voi palauttaa?

Energiansäästölamput, loisteputket, pienloistelamput ja lamppukantaiset LEDit kuuluvat sähkö- ja elektroniikkalaiteromuun (SER). Tuottajayhteisöt vastaavat näiden laitteiden jätehuollon järjestämisestä ja asiakas pääsee veloitusetta niistä eroon. Hehku- ja halogeenilamput eivät kuulu tuottajavastuun piiriin vaan sekajätteeseen. Kaikki varsinaiset SER-vastaanottopisteet koko maasta löytyvät internetistä, osoitteesta www.kierratys.info. Loisteputkia ja energiansäästölamppuja vastaanottavat kaupat löytyvät paikkakunnittain osoitteesta

<http://www.elker.fi/fi/SER-kierratys/lamppuja-vastaanottavat-kaupat>. Huom! Kaupat ottavat oston yhteydessä vastaan lamppuja saman määrän ja vastaavia kuin ostetaan. Isoista liikeketjuista ainakin Gigantit, Anttilat ja Rautiat ottavat vanhat lamput vastaan. Vastaanottopaikoista voi kysyä myös puhelimitse Kiertokapula Oy:n neuvonnasta, puh. 075 753 0010.

Mihin voi viedä haravointijätteitä ja risuja, jos ei pysty niitä itse käsittelemään?

Kiertokapula Oy:n jätteidenkäsittelyalueilla vastaanotetaan haravointijätteet ja risut omiin kasoihinsa. Pientuotajat voivat tuoda puutarha-

jätteitä veloitusetta toukokuussa lauantaisin, muulloin tuotuihin ne maksavat 7 euroa kuormalta. Kunnilla on myös omille asukkaalleen tarkoitettuja puutarhajätteen vastaanottopaikkoja usein vain haravointijätteelle. Näitä paikkoja on esim. Tuusulassa, Riihimäellä, Hausjärvellä, Janakkalassa, Lopella, Mäntsälässä ja Hatulassa. Kysy omasta kunnastasi tällaisen paikan vastaanottoehtoja ja osoitetta.

Puutarhajätteitä, kuten muitakaan jätteitä, ei saa hylätä jonkun toisen metsään tai puistoon. Jokainen on itse vastuussa omista jätteistään ja niistä aiheutuvista kuluista.

ONGELMA- ELI VAARALLISTEN JÄTTEIDEN JA METALLI- ROMUN KERÄYSKIERROKSET, KEVÄT 2011

HYVINKÄÄ KE 13.4.

Ridasjärven koulu, Ridasjärvenylätie 92	klo 15.30
Hämeenkadun koulu, Hämeenkatu 36	klo 16.30
Martin koulu, P-alue, Martintorinkuja 2	klo 17.30
Vehkojan koulu, Männikkötie 6	klo 18.30
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

RIIHIMÄKI KE 20.4.

Hiirolan koulu, Hirvijärventie 185	klo 15.30
Riihiviidantie 209, Liukoksen tila	klo 16.30
Uramon koulu, hiekkakenttä, Uramontie 63	klo 17.30
Keskusta, Karan koulu, Kalevankatu 13-17	klo 18.30
Jäähalli, P-alue, Hj. Elomaankatu 4	klo 19.30
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

HÄMEENLINNA KE 27.4.

Jukola, Jukolan koulu	klo 16.30
Kauriala, Pullerin Kenttä	klo 17.15
Hättilä, Tuomelan koulun kenttä	klo 18.00
Ruununmylly, Ruununmyllyn koulun kenttä	klo 18.45
Käikälä, urheilukenttä	klo 19.30
Yhteyshenkilö: Kari Eskola, puh. 040 529 8598	

KERAVA KE 4.5.

Kalevan koulu, Kalevankatu 66	klo 16.00
Killan koulu, Sarvimäentie 35	klo 17.00
Jaakkolan koulu, Jaakkolantie 8	klo 18.00
Ahjon koulu, takapiha, Keitjutie 2	klo 19.00
Savion koulu, alapaha, Juurakkokatu 33	klo 20.00
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

MÄNTSÄLÄ LA 7.5.

Kaukalampi, TB huoltoasema, Pohjoinen pikatie 409	klo 8.00
Sääksjärvi, koulu, Sääksjärventie 526	klo 9.00
Numminen, seurojentalo, Ojakulmantie 20	klo 10.00
Arola, koulu, Arolan kylätie 143	klo 11.00
Ohkola, koulu, Ohkolantie 391	klo 12.00
Hirvihaara, Sepänmäen P-alue	klo 13.00
Sälinkää, koulu, Kaanaantie 51	klo 15.00
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

VALKEAKOSKI LA 14.5.

Tarttila, koulu, Koulukuja 4	klo 8.00
Sääksmäki, Rauhalan kenttä	klo 8.30
Haukila, urheilukenttä, Koivukuja 64	klo 9.15
Leppälä, koulun kenttä, Pälkäneentie 487	klo 10.00
Vanhakylä, urheilukenttä, Vanhakyläntie 2	klo 10.45
Kärjenniemi, urheilukenttä, Yli-Nissintie 3	klo 11.15
Yhteyshenkilö: Kari Eskola, puh. 040 529 8598	

JÄRVENPÄÄ KE 18.5.

Jamppa, ostoskeskus, Pihkakatu 1	klo 16.30
Haarajoki, kirjaston P-alue, Haarajoenkatu 2	klo 17.30
Kyrölä, koulu, Puistotie 29-31	klo 18.30
Keskusta, Janne Sibeliuksen Aukio	klo 19.30
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

HATTULA LA 21.5.

Kouvola, maamiesseurantalo, Hyrväläntie 771	klo 8.00
Sattula, Sattulantien-Kuikkahaantien risteys	klo 8.45
Katinala, urheilukenttä, Katinalantie 20	klo 9.30
Pekola, koulu, Aulangontie 629	klo 10.15
Lepaa, koulu, Tyrvännöntie 625	klo 11.00
Retula, Penttisen piha, Haimilantie 23	klo 11.45
Yhteyshenkilö: Kari Eskola, puh. 040 529 8598	

TUUSULA TI 24.5.

Jokela, rautatieaseman P-alue	klo 16.00
Kellokoski, paloaseman piha	klo 17.00
Kirkonkylä, koulun piha	klo 18.00
Kuljetusmestari Oy:n piha, Hämeentie 18 A	klo 19.00
Nahkela, koulun P-alue	klo 19.50
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

TUUSULA KE 25.5.

Lahela, Sointulantien kenttä	klo 16.00
Myllykylä, VPK	klo 16.40
Maantietylä, Leppäsen ent. kauppa	klo 17.20
Riihikallio, koulun kenttä	klo 18.00
Hyyrylä, koulukeskus, koulun piha	klo 18.40
Rusutjärvi, koulun piha	klo 19.30
Yhteyshenkilö: Suvi Koskinen, puh. 040 595 8771	

KALVOLA-RENKO LA 28.5.

Kalvola:	
Heinu, Mattilan saha, Heinuntie 212	klo 8.00
Kutila, työväentalo, Kutilantie 62	klo 8.30
Taljala, koulu, Taljalantie 193	klo 9.00
Ohtinen, seuratalo, Pirttikoskentie 949	klo 9.30
Pirttikoski, koulu, Rimmiläntie	klo 10.15
Rimmilä, urheilukenttä, Renkajärventie 1336	klo 11.00
Renko:	
Kirkonkylä, kunnan varikko, Rengonraitti 6	klo 12.45
Nummenkylä, koulu, Härkätie 169	klo 13.30
Ahoinen, maamiesseurantalo, Topenontie 1010	klo 14.15
Nevilä, koulu, Hyvikkäläntie 1282	klo 15.00
Yhteyshenkilö: Kari Eskola, puh. 040 529 8598	

ONGELMA- ELI VAARALLISTEN JÄTTEIDEN KERÄSAUTOJEN AIKATAULUT 1.1.2011 ALKAEN

Kiertokapulan keräysautoihin otetaan vastaan vain ongelmajätteitä.

HÄMEENLINNA, HATTULA, JANAKKALA (TURENKI)

	Pariton vko	Parillinen vko
TIISTAI		
Hämeenlinna – Hämeensaaren P-alue, Hämeensaarentie 3	15.45	18.15
Hämeenlinna – Citymarketin P-alue, hyötyjätepiste, Katsastusmiehentie 6	16.15	17.45
Hattula (Parola) – kunnan varikko, Rataatie 3	16.45	17.15
Hämeenlinna (littala) – paloasema, Hallintotie 2	17.15	16.45
Hämeenlinna (Renko) – kunnan varikko, Rengonraitti 6	18.00	16.00

TORSTAI

Janakkala (Turenki) – P-alue, hyötyjätepiste, Kauppakuja 1	15.45	18.15
Hämeenlinna (Lammi) – paloasema, Mommilantie 24	16.45	17.15
Hämeenlinna (Tuulos) – paloasema, Syrjäntaantie 4	17.30	16.45
Hämeenlinna (Hauho) – Seo, Hauhontie 2	18.00	16.15

Lisätiedot: Kari Eskola, kari.eskola@kiertokapula.fi, puh. 040 529 8598

HYVINKÄÄ, JÄRVENPÄÄ, KERAVA, TUUSULA, JANAKKALA (TERVAKOSKI)

	Pariton vko	Parillinen vko
TIISTAI		
Järvenpää – Nesteen rekkaparkki, Pajalantie 2	16.10	17.30
Kerava – Keravan aukio, Kauppakaari 6	16.50	16.50
Tuusula (Lahela) – hyötyjätepiste, Sointulantie 2	17.30	16.10

TORSTAI

Janakkala (Tervakoski) – P-alue, hyötyjätepiste, Rajapirtintie 2	16.00	18.00
Hyvinkää (Vehkoja) – Kauppahuone Pyrhönen, Uudenmaankatu 106	16.45	17.15
Hyvinkää (Mustamännistö) – hyötyjätepiste, Ahdenkallionkatu 29 a	17.15	16.45
Tuusula (Jokela) – rautatieasema, hyötyjätepiste, Jokelantie 925	17.50	16.10

Lisätiedot: Juha Lemberg, juha.lemberg@kiertokapula.fi, puh. 040 080 0632

www.kiertokapula.fi

KIERTOKAPULA

www.kiertokapula.fi

KIERTOKAPULA

Kesätapahtumissa tavataan jälleen

Kun kesäaika koittaa, Kiertokapulan neuvonnan väki on jälleen liikkeellä kuntien kesätapahtumissa. Tule kysymään jäteasioista ja osallistumaan hauskaan kilpailuun. Kilpailupalkintona on jälleen Globe-kompostori jokaisessa listan tapahtumassa. Tämän vuoden tapahtumien teemana on asiointi jätteidenkäsittelyalueillamme. Haluamme jatkuvasti parantaa asiakaspalveluamme ja helpottaa asiakkaidemme asiointia toimipisteissämme. Tämän tueksi olemme tehneet asiakkaitamme varten Asioiminen jätteidenkäsittelyalueella -oppaan, jota on jaossa tapahtumissa ja sitä voi myös tilata Kiertokapula Oy:n neuvonnasta puh. 075 753 0010 tai sähköpostilla neuvonta@kiertokapula.fi.

Hattula	Parolan koulun kirpputoritapahtuma 14.5.
Mäntsälä	Saaren kartanon avoimet ovet 21.–22.5.
Hyvinkää	Yhden päivän juttu 2.6.
Valkeakoski	Markkinat 8.6.
Loppi	Tule tutuksi – tavataan torilla 11.6.
Hämeenlinna (Renko)	Jaakon markkinat 23.7.
Hausjärvi	Oitin perinnepäivä 6.8.
Hämeenlinna	Elomessut 13.–14.8.
Järvenpää	Maa Elää 3.9.
Kerava	Sirkusmarkkinat 10.–11.9.
Janakkala	Kissanpäivät 28.5.
Tuusula	Hyrylän suurmarkkinat 25.9

KIERRÄTYSINFO KERTOO JÄTEPISTEET

Kiertokapulan hyötyjätepisteet ja kaikki jätteiden vastaanottopisteet löytyvät valtakunnallisesta kierrätysinfosta.

Käy tarkistamassa sinua lähinnä oleva hyötyjätepiste osoitteesta
www.kierratys.info

kierratys.info

Tervetuloa palveltavaksi jätteidenkäsittelyalueillemme

Karanojan jätteidenkäsittelyalue

Karanojantie 145
13430 Hämeenlinna

Kapulan jätteidenkäsittelyalue

Kapulasillantie 2
05880 Hyvinkää

Puolmatkan jätteidenkäsittelyalue

Hyötykuja 3
04400 Järvenpää

Jätteidenkäsittelyalueemme ovat avoinna ma–pe klo 7–19, arkipyhien aattoina klo 7–17.

Lumikorven jätteidenkäsittelyalue

Meijjerikuja
37600 Valkeakoski

Lumikorven jätteidenkäsittelyalue on avoinna ma ja to klo 7–18 ti, ke ja pe klo 7–16.

Keskus: (03) 628 5900 ja (019) 426 2211

Jätteidenkäsittelyalueet avoinna toukokuussa myös lauantaisin!

Kotitalouksien risut ja haravointijätteet otetaan toukokuun lauantaisin veloitusetta!

Kiertokapulan jätteidenkäsittelyalueet Hämeenlinnassa, Hyvinkäällä, Järvenpäässä ja Valkeakoskella ovat avoinna myös lauantaisin 7.–28.5.2011 klo 9–14.